

PALO

Palveluintegraatio osatyökykyisille

Projektipäälliköt Markus Pekkala ja Sanna Syrén
Palvelupäällikkö Sari Käsmä ja sosiaalijohtaja Arja Heikkinen

Työkykyohjelman tavoitteet

1. Lisätä osatyökykyisten työttömien työllistymisen edellytyksiä, työ- ja toimintakykyä ja yhteiskunnallista osallisuutta
2. Luoda monialainen palvelukokonaisuus, jossa osatyökykyisten työttömien työkyvyn tuen tarve tunnistetaan ja jossa palvelut ja palvelupolut toimivat asiakaslähtöisesti
3. Kehittää ammattilaisten osaamista siten, että he tuntevat työkyvyn tuen palvelukokonaisuuden ja osaavat hyödyntää sitä asiakkaan parhaaksi.
4. Tuottaa tietoa osatyökykyisten työttömien palveluiden ja etuuksien yhteensovittamiseksi sekä lainsäädännön kehittämisen tukemiseksi

Työkykyohjelman toimenpidekokonaisuudet

Valtioavustuksella tuettavat toimenpidekokonaisuudet ovat

1. Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyötä

- Tunnistaa sote-keskuksessa työttömien asiakkaiden työkyvyn tuen tarpeet
- Rakentaa asiakkaiden tarpeisiin vastaava työkyvyn tuen palvelukokonaisuus
- Varmistaa yksilölliset palvelupolut ja palveluiden saanti
- Vahvistaa ammattilaisten työkyvyn tuen osaamista

2. Tuetun työllistymisen menetelmät

- Vahvistaa ja selkiyttää työllistymistä tukevaa sosiaalihuollon palvelupolkua
- Ottaa käyttöön laatukriteereihin perustuva tuetun työllistymisen työhönvalmennus ja arvioida sen toimeenpanoa, soveltuvuutta ja vaikuttavuutta
- Vahvistaa ammattilaisten tuetun työllistymisen menetelmien osaamista

Hankkeen kohderyhmänä osatyökykyiset

- Osatyökykyisyys on yksilöllistä ja sidoksissa osatyökykyisyyden syyhyn, työhön ja työn vaatimukseen. Osatyökykyisyydestä ei ole yhtä yhtenäistä **määritelmää**. **Osatyökykyisiä** voivat olla myös pitkäaikaistyöttömät, joiden työ- ja toimintakyky on alentunut vamman, sairauden tai sosiaalisten syiden takia.

[Osatyökykyisyys – THL](#)

- <https://tietyoelamaan.fi/>
- Kohderyhmänä kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat sekä kehitysvammaiset

Työkyvyn tuen tarpeisiin ja tukitoimiin liittyviä tilastoja Oulussa

- Korona-aika heikentää heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä, kun vapailla markkinoilla on aiempaa enemmän potentiaalista työvoimaa. Pitkäaikaistyöttömyys kasvussa
- Tammikuussa 2021 oli 3588 avointa työpaikkaa Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistossa.
- Oulun **työttömyysaste tammikuun lopussa 2021 oli 14,1%** (12/20 14,5 %) yhteensä 13 988 henkilöä, 12/20 yhteensä 14 389 oululaista työtöntä työnhakijaa, joista lomautettuja tammikuussa 2021 yhteensä 1720 (12/20 yhteensä 2120).
- Tammikuussa 2021 Miehiä 8 364, naisia 5 624, alle 20- vuotiaita 487, alle 25- vuotiaita 2 358 (12/20 yhteensä 2187). Yli 50- vuotiaita 4 023.
- Tammikuussa alle 25-vuotiaita työttömiä oli 2 358 ja nuorisotyöttömyysaste oli 19,2 % (joulukuussa 19,9 % ja vuotta aiemmin 16,7 %).
- Lomautettuja liki kaksinkertainen määrä vuoden takaiseen verrattuna
- Viime vuoden tammikuuhun verrattuna pitkäaikaistyöttömien määrä (4 224) nousi 1 150 henkilöllä. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä (4 023) kasvoi 793 henkilöllä, ja vammaisten ja pitkäaikaissairaiden työttömien määrä (1 378) nousi 129 henkilöllä vuoden takaiseen verrattuna.

Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen määrä oli tammikuussa 1 988 425 € (joulukuussa 2 142 430 € ja vuotta aiemmin 1 847 732 €). Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneita oli tammikuussa 4 594 henkilöä, joista yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneita oli 2 327. Joulukuussa yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneita oli 4 468, joista yli 1000-päiväisiä 2 290. Vuoden 2020 tammikuussa yli 300-päiväisiä oli 4 347, joista yli 1000-päiväisiä 2 119.

Oulun osahanke: PALO

Palveluintegraatiomalli osatyökykyisille

Toteutetaan yhdessä hyvinvointipalveluiden ja työllisyyspalveluiden kanssa. Palveluintegraatiomalli osatyökykyisille, PALO, 1.11.2020-31.12.2022 toteutetaan yhdessä BusinessOulu työllisyyspalveluiden ja hyvinvointipalveluiden kanssa. STM:n valtioavustus Oulun kaupungille 1,2 milj. 80 %, 20 %:n omarahoitusosuus.

Tavoitteena on luoda monialainen ja integroitu palvelumalli ja palvelupolut, jonka myötä osatyökykyisten työttömien työkyvyn tuen tarve tunnistetaan oikea-aikaisesti ja jossa palvelut sekä palvelupolut toimivat asiakaslähtöisesti. Lisäksi työkyvyn tuen palvelut rakennetaan yhteiseksi palvelukokonaisuudeksi.

- Palvelutarpeen arvioinnissa otetaan käyttöön uusia menetelmiä työkyvyn tuen tarpeen tunnistamiseen ja asiakkaalle nimetään omatyöntekijä, joka vastaa asiakasohjauksesta.
- Hankkeessa tuetaan ja vahvistetaan osatyökykyisen aktiivista osallistumista sekä omasta terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimista.
- Työkyvyn tuen menetelmiin liittyen pilotoidaan ja otetaan käyttöön laatukriteereihin perustuva tuettu työhönvalmennus ja varmistetaan ammattilaisten osaamisen kehittäminen.
- Asiakasosallisuutta vahvistetaan käyttämällä osallistumista vahvistavia keinoja.
- Alueella vahvistetaan myös työnantaja- ja yritysysteistyötä.
- Hankkeessa sitoudutaan keräämään ja tuottamaan tietoa palveluiden, etuuksien ja lainsäädännön kehittämisen tueksi.

PALOn henkilöresurssit

- Projektipäällikkö Markus Pekkala 50%, PEM, Tuiran hyvinvointikeskus
- Projektipäällikkö Sanna Syrén 50 %, työkykykoordinaattori, työllisyyspalvelut
- Sosiaaliohjaaja Lasse Oikarinen 50%, Tuiran hyvinvointikeskus
- Sosiaalityöntekijä Kati Västilä 50 %, Tuiran hyvinvointikeskus
- Lääkäri, hyvinvointipalvelut
- Sosiaaliohjaaja Tiina Halonen, TYP 80% työllisyyspalvelut
- Tiedolla johtamisen asiantuntija Tuula Lotvonen, 100 %, hyvinvointipalvelut
- Työhönvalmentajat 2 x 100 %, työllisyyspalvelut

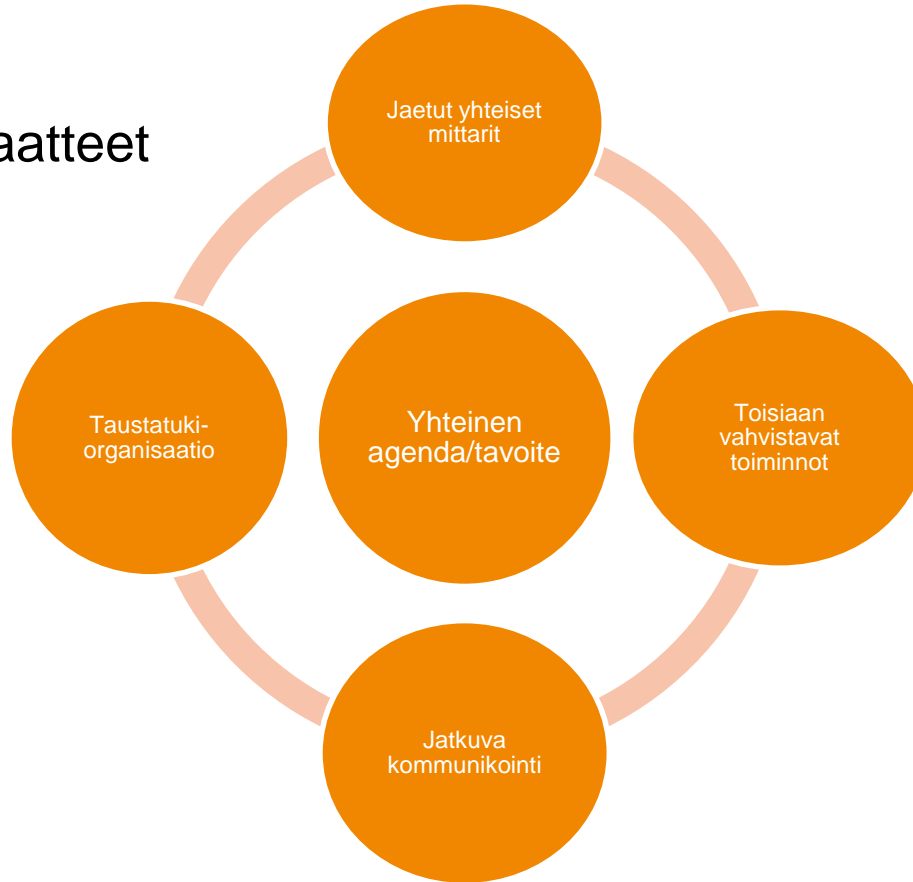
PALOn tavoiteltavat tulokset

1. Osatyökykyisten yhteinen työkyvyn tuen toimintamalli (palveluintegraatiomalli) on otettu käyttöön.
2. Laatuksiteereihin perustuva tuettu työhönvalmennuksen toimintamalli osatyökykyisen työllistymisen ja työhön paluun tukemiseksi on otettu käyttöön.
3. Ammattilaisten osaaminen on vahvistunut.
4. Osatyökykyisten aktivointiaste on noussut ja työllisyysaste on noussut.

PALOn toimintamalli: taustalla yhteisövaikuttavuuden malli (collective impact) (Kania ja Kramer 2011 & Stachowiak & ym. 2018)

Toimintaperiaatteet

IHMISLÄHTÖINEN MALLINNUS

- TARJOTAAN PALVELUT IHMISLÄHTÖISESTI

- Ymmärtää kenelle palvelut on tarkoitettu – mitkä ovat heidän elämänsä merkittäviä, arkeen vaikuttavia tekijöitä ja valintoja
- Kohdentaa palvelut henkilön lähtökohtien, osaamisen, tarpeiden, toiveiden, arvojen, kiinnostuksen kohteiden mukaisesti
- Kerätään tietoa palveluiden käyttäjistä ja muokataan palveluvalikkoa jatkuvasti tiedon pohjalta – yksilöllisyys ja ymmärrys.

HYPOTEESI: Ihmislähtöisyys lisää vaikuttavuutta

Osatyökykyisen asiakkaan työkyvyn tuen PROSESSI

Palveluita tarvitseva ja palveluihin osallistuva asiakas

Toimijoiden välinen koordinointi ja konsultointi

Asiakkaan oikea-aikaisten palveluiden tunnistaminen ja koordinointi palveluohjauksessa

Monialainen palvelutarpeen arviointi

Asiakkaan työkyvyn tuen/ tarpeen tunnistaminen

Asiakas ja asiakkaan omatyöntekijä laativat yhdessä tarpeenmukaisten toimijoiden kanssa yhteisen asiakas- ja palvelusuunnitelman ja tekevät seurantaa

Omatyöntekijä vastaa asiakas-ohjauksesta

Työkyvyn tuen tukitoimet kuten "työkykytiimi", työhönvalmennus, arviointi/toteutus seuranta

Asiakkaan osallisuuden ja toimijuuden sekä työ- ja toimintakyvyn sekä hyvinvoinnin vahvistuminen. Työllistymisen ja työelämäosallisuuden edistyminen

Työntekijöiden osaamisen vahvistuminen

Työkyvyn tunnistamisessa, arvioinnissa ja tuessa hyödynnettävät menetelmät

Kumppanitoimijat kuten 3.sektori, TE -toimisto, PPSHP ja Kela

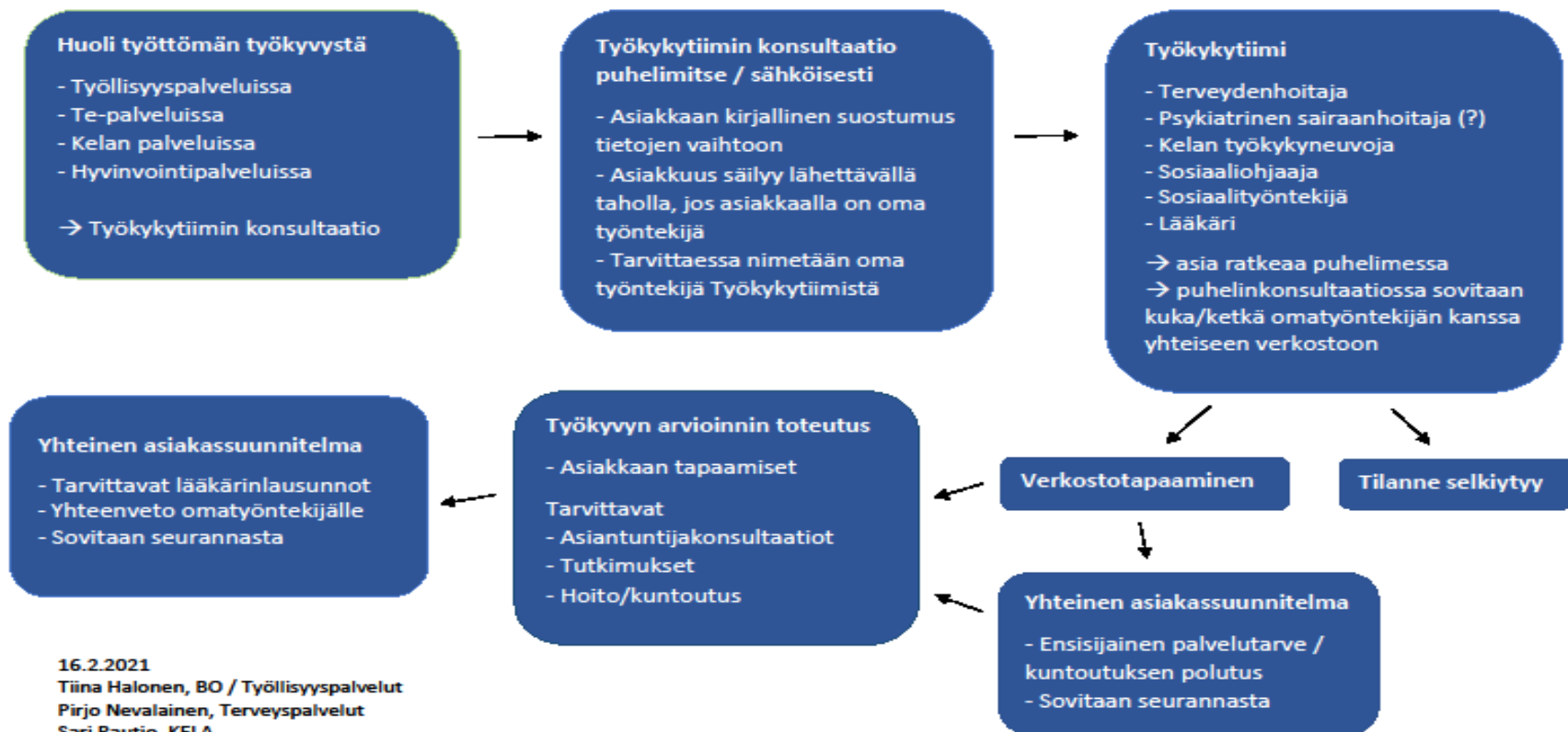
VISIO

**Tulevaisuuden
sosiaali- ja
terveyskeskus**

TYÖKYKYTIIMI

Työttömän työkyvyn ja kuntoutustarpeen arvioinnin prosessi

16.2.2021

Tiina Halonen, BO / Työllisyyspalvelut

Pirjo Nevalainen, Terveyspalvelut

Sari Rautio, KELA

Monitoimijainen työkyvyn arviointi kuntouttavassa työtoiminnassa

Asiakkaan ja verkoston tarve: saada tietoa asiakkaan toiminnallisesta työkyvystä, osaamisesta sekä löytää asiakkaan työ- ja toimintakykyä tukevia ja edistäviä keinoja kuntouttavassa työtoiminnassa.

Suunnittelu, arviointi, toteutus ja seuranta monitoimijaisesti yhdessä asiakkaan, oman ohjaajan, toimintaterapeutin, työtoimintapaikan ohjaajan ja /tai muun tarpeenmukaisen toimijan/sidosryhmän kuten hyvinvointipalveluiden, Kelan, työnantajayrityksen, 3.sektori, oppilaitos/koulutuspalvelut, TE –palvelut.

Toteutus yhteisen asiakassuunnitelman, tavoitteiden, työnjaon ja aikataulun mukaisesti. Työ- ja toimintakykyä/muutosta osoittavien menetelmien hyödyntäminen (Kykyviisari, GAS, tt –menetelmät). **Saadun tiedon kokoaminen** ja läpi käyminen yhdessä kuntouttavan työtoiminnan työtoimintapaikassa. **Tiedon hyödyntäminen** asiakkaan tarpeenmukaisesti esim. työllistymisessä, osana eläkeselvittelyä, jne.

Kokeillaan ja otetaan käyttöön asiakkaalle soveltuvia työkyvyn tukikeinoja, joita asiakas voi hyödyntää esim. työkokeilussa, työssä tai sosiaalisessa kuntoutuksessa.

Toiminnallisen työkyvyn ajantasainen yhteiskirjaaminen. Monitoimijainen yhteenveto ja tiivistelmä liitteineen: asiakkaalle, tarvittaviin asiakasrekistereihin tallennettuna ja tarpeenmukaiselle verkostolle jaettuna tietosuojasetusten mukaisesti

Asiakkaan osallisuuden, toimijuuden ja hyvinvoinnin sekä oikea-aikaisen palvelun ja työelämään sijoittumisen vahvistaminen

Kuntouttavan työtoiminnan oikea-aikaisuuden ja vaikuttavuuden osoittaminen

Työkykyhankkeen toimenpiteitä

- Työ- ja toimintakyvyn arviointi (TYP – HVK)
- Laatuksiteereihin perustuva tuettu työhönvalmennus, IPS –malli. Näyttöön perustuvassa mallissa tehdään yhteistyötä eri palveluiden kuten mielenterveyspalveluiden sekä työnantajien kanssa.
- Työttömien terveystarkastus ja työttömien terveystapaaminen (asiakas, terveydenhoitaja ja asiakkaan oma työntekijä)-sosiaalipalveluiden osuus mukaan
- Sosiaalisen kuntoutuksen järjestäminen vastamaan paremmin palveluiden tarpeeseen.
- Kuntouttavan työtoiminnan laadun, sisällön ja määrän arviointi vastaamaan asiakkaan tarpeita.
- Arvioidaan Oulun kaupungin työllisyysohjelman tarvetta, mm. eri hallintokuntien roolia työttömien työllistämistä?
- Täydentävän toimeentulotuen kriteerien päivittäminen (tulossa hyvinvointilautakunnan hyväksyttäväksi).
- Selkeän toimintamallin tekeminen yhdessä mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa (toimiva palveluketju)
- Kelan uudet kuntoutusmallin 55 Plus -hankkeen kanssa toteutettava yhteistyö. Asiakasohjaus PALOsta Kelalle. Kelan nimetty hanketyöntekijä työkykyohjelmassa.
- Nuorille Kelan kuntoutus (Nuottivalmennus) ilman lääkärin lausuntoa
- Erityisryhmien työ- ja päivätoiminnan muuttaminen työhönvalmennukselliseen suuntaan. IPS –mallin hyödyntäminen. Määräaikaisten työ- ja toimintakyvyn arviointien vahventaminen.